

Dit is een kopie van het CCD formulier, waarbij de invulvelden niet beveiligd zijn. Voor indiening bij de CCD moet de door de DEC goedgekeurde versie in het CCD formulier worden overgezet. Versie CCD formulier dd. 2016-03-02

Format

Niet-technische samenvatting

- Dit format gebruikt u om uw niet-technische samenvatting te schrijven
- Meer informatie over de niet-technische samenvatting vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project

Onderzoek naar de werkzaamheid van Rift Valley Fever virus vaccins in penseelapen

1.2 Looptijd van het project

1 maart 2018 – 28 februari 2023 (5 jaar)

1.3 Trefwoorden (maximaal 5)

Rift Valley Fever virus, vaccin, marmoset, pathogeniciteit, werkzaamheid

2 Categorie van het project

2 In welke categorie valt het project. <i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	Fundamenteel onderzoek
	Translationeel of toegepast onderzoek
	Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de
	Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	Hoger onderwijs of opleiding
	Forensisch onderzoek
	Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere diernroeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project

(bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)

Rift Valley fever (RVF) is een infectieziekte die wordt veroorzaakt door het Rift Valley fever virus (RVFV). RVF is een ernstige ziekte bij vee die ook op mens kan worden overgedragen (zoönose). RVF bij mensen kenmerkt zich meestal door "griepachtige" ziekteverschijnselen, maar 1-3% van de geïnfecteerden ontwikkelt ernstige ziekte waaraan tot 50% van deze mensen overlijdt. RVF komt momenteel voornamelijk voor in Afrika, maar gevreesd wordt dat RVFV Europa zal binnenkomen via geïnfecteerde muggen, of via geïnfecteerde dieren of mensen. De Wereldgezondheidsorganisatie is groot pleitbezorger voor de ontwikkeling van een zgn. 'One Health vaccin', een vaccin dat kan worden gebruikt om zowel mensen als dieren te

beschermen tegen RVFV infectie. In dit project zullen we de beschermende werking van dit type vaccins testen in vaccinatie-infectie experimenten in penseelapen.

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?

Op het ogenblik zijn er nog geen RVFV vaccins beschikbaar voor gebruik in de mens. In dit project zullen wij nieuwe vaccins, bestemd voor gebruik in de mens en dier, testen op hun vermogen om penseelapen te beschermen tegen infectie met RVF. Wij verwachten dat dit onderzoek zal bijdragen aan de ontwikkeling van een toekomstig 'One Health' vaccin tegen RVF, dat kan worden gebruikt om nieuwe epidemieën bij mens en dier te voorkomen.

3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?

Maximaal 134 penseelapen

3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?

De dieren ondervinden ongerief door biotechnische handelingen, en het plaatsen van een meetinstrument in de buikholte. Daarnaast kunnen de dieren ziek worden door de virusinfectie.

3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?

Door toepassing van een humaan eindpunt wordt de welzijnsaantasting beperkt tot matig.

3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?

De dieren worden aan het einde van het experiment geëuthanaseerd.

4 Drie V's

4.1 Vervanging

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

Het is nog niet mogelijk om de beschermende werking van vaccins zonder gebruik van proefdieren te bepalen. Het afweersysteem is dermate ingewikkeld dat de beschermende werking van een vaccin tegen RVFV infectie nog niet in het laboratorium kan worden nagebootst. Vanwege hun grote immunologische overeenkomsten met de mens zijn apen het meest geschikt als proefdiermodel voor dit vaccinonderzoek. Dit maakt een optimale vertaling van bevindingen naar de mens mogelijk.

4.2 Vermindering

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Alleen vaccinkandidaten die eerst in vee op veiligheid en werkzaamheid zijn getest zullen in apen worden getest op hun werkzaamheid. Het aantal benodigde dieren wordt per experiment bepaald aan de hand van statistische analyses. Waar mogelijk zullen meerdere vaccins tegelijk getest worden, waardoor maar één controlegroep nodig is. Er wordt gebruik gemaakt van een twee-fase benadering: als het vaccin geen immunoreactie opwekt, of als het nadelige invloed heeft op de gezondheid van de dieren, zal niet worden overgegaan op het infecteren met RVFV

4.3 Verfijning

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Penseelapen zijn zeer gevoelig voor RVFV-infectie, en het infectieverloop is in hoge mate vergelijkbaar met ernstige ziekte bij de mens. In deze apensoort is de kans het grootst dat eventuele nadelige effecten van de

vaccins kunnen worden opgespoord. Omdat hun afweersysteem grote gelijkenis vertoont met dat van de mens, kan een gedegen voorspelling worden gedaan wat betreft werkzaamheid bij de mens.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

Alle handelingen worden uitgevoerd onder verdoving. Waar nodig wordt pijnstilling gegeven. De dieren worden getraind om zoveel mogelijk vrijwillig mee te werken aan de toediening van de verdoving. De dieren worden intensief geobserveerd zodat wanneer ziekteverschijnselen optreden zeer snel actie kan worden ondernomen. Om de dieren zo veel mogelijk natuurlijk gedrag te laten vertonen is op het onderzoeksinstituut een uitgebreid programma voor diertraining en kooiverrijking opgezet.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

Beoordeling
achteraf

Andere
opmerkingen